

Een arm om een kind heen slaan. Mag dat zomaar?

Terugblik workshops In Veilige handen

Mag je een arm om een vrijwilliger heen slaan? Een verdrietig kind op schoot nemen? En als het een kind van 14 is, mag het dan nog steeds? Over deze - en andere - stellingen is flink gediscussieerd tijdens de workshops 'In veilige handen op de kinderboerderij'. Want waar ligt de grens en hoe zorg je voor een veilig klimaat op je kinderboerderij?

Als medewerker van de kinderboerderij wil je een veilige, verantwoorde omgeving bieden waar kinderen kunnen leren over dieren en de natuur. Of - als ze al wat ouder zijn - kunnen meehelpen als vrijwilliger of stagiair. Het is dan belangrijk dat de kinderen en jongeren zich veilig voelen. Daarom is het verstandig om als kinderboerderij met elkaar gedragsregels op te stellen. Niet alleen om de kinderen/jongeren te beschermen, maar ook ter bescherming van je personeel.

Eerherstel voor ex-beheerder kinderboerderij

In 2007 werd een beheerder van een kinderboerderij ontslagen, nadat hij door een vrijwilliger beschuldigd was van seksuele intimidatie. Het duurde tot begin dit jaar voor zijn naam door de gemeente in ere werd hersteld. De gemeente moest de beheerder ook schadeloos stellen. Hij ontving € 400.000,-. Het is misschien een mooi bedrag, maar het heeft zes jaar gekost voordat zijn naam gezuiverd werd.

Dit voorbeeld illustreert dat het ook nodig is om het personeel te beschermen door gedragsregels in te stellen. Het is helaas niet het enige voorbeeld van medewerkers die (onterecht) beschuldigd worden van intimidatie of erger.

'Dat gebeurt bij ons niet'

Veel organisaties zijn (nog) niet bezig met het opstellen van een beleid 'in veilige handen'. Vaak wordt gedacht dat zo iets niet gebeurt binnen de organisatie. Dan is het goed om te realiseren dat er juist op kinderboerderijen vaak gewerkt wordt met een kwetsbare groep jongeren. Omdat ze bijvoorbeeld een moeilijke thuissituatie hebben of gepest worden. Daarnaast is het vrijwilligerswerk op de kinderboerderij vaak erg laagdrempelig: er is vrijwel altijd een tekort aan vrijwilligers. De meeste kinderboerderijen hebben ze hard nodig.

Nieuwe vrijwilliger? Even checken!

Als een nieuwe vrijwilliger zich meldt op de kinderboerderij, is het verstandig om altijd een intake-gesprek te houden. Zo kan er kennis gemaakt worden met de nieuwe vrijwilliger en kunnen praktische zaken besproken worden (zoals 'wat wil je doen', en 'wat is je ervaring?'). Dit geeft de vrijwilliger het gevoel dat hij/zij serieus genomen wordt. Tijdens dat gesprek kunnen ook de gedragsregels en de VOG ter sprake komen en kan nagevraagd worden of de vrijwilliger deze eventueel kan overleggen. Vrijwilligers die zich met de verkeerde intentie aanmelden, zullen bij deze vraag vaak terugdeinzen. En is er tijdens dit gesprek een vreemd onderbuikgevoel? Luister daar dan naar. Beter geen vrijwilliger dan een 'verkeerde' vrijwilliger.

- Wacht niet tot er iets gebeurt. Denk er nu alvast over na en wees je er van bewust dat dit overal kan gebeuren. Ook bij jou. -

Geen standaardprotocol

Tijdens de workshopsrondes waren er zo'n 60 vertegenwoordigers van kinderboerderijen uit het hele land aanwezig om gezamenlijk over dit onderwerp na te denken. Aan de hand van voorbeelden op een DVD werden praktijkervaringen besproken. Ook werd er gewerkt met stellingen "Wat kan wel, wat kan niet en wat is een grijs gebied?" welke leidden tot aardige discussie. Zoals: "Vrijwilligers dragen sexy kleding" of "Een arm om een vrijwilliger heen slaan", mag dat?".

De stellingen lokten veel discussie uit. Er bleek ook dat er geen standaardprotocol opgesteld kon worden voor alle kinderboerderijen. Want wat op de ene kinderboerderij wel kon, dat werd op een andere plek niet getolereerd.

Omdat gedragsregels alleen werken als iedereen erachter staat, is het belangrijk dat de medewerkers en vrijwilligers samen een protocol opstellen met daarin gedragsregels die gedragen en nageleefd worden. Bijvoorbeeld dat een kind op schoot nemen best kan, maar alleen als er meerdere medewerkers aanwezig zijn en het niet 'stiekem' gebeurt.

Angelique Driesen leidde de discussies. Zij gaf als tip mee: "Wacht niet tot er iets gebeurd, maar denk er nu alvast over na. In elke organisatie kan het mis gaan, ook bij jou op de kinderboerderij. Veiligheid zit hem niet in de regels of in het protocol zelf, maar in de openheid en het gesprek. Als duidelijk is wat er wel en niet kan, dan kunnen medewerkers elkaar er ook makkelijker op aanspreken. Mocht er onverhoopt iets mis gaan, dan is duidelijk wat de procedure is en wie het aanspreekpunt is."

Meer informatie?

Op de website van de vSKBN is de presentatie te downloaden. Ook is hier een voorbeeldprotocol te vinden van een kinderboerderij. Deze kan gebruikt worden als handvat voor het opstellen van het eigen beleid. Op de website www.inveiligehandened.nl is een kant-en-klaar stappenplan te downloaden met daarin onder andere de stellingen, maar ook andere informatie om gezamenlijk tot een goed beleid te komen en de organisatie veilig te maken.

Wilt u ondersteuning bij het opstellen van het beleid? Het is mogelijk om onder begeleiding van Angelique Driesen met bijvoorbeeld een aantal (regionale) kinderboerderijen of andere lokale vrijwilligersorganisaties een praktisch beleid op maat voor uw boerderij op te stellen. Hier zijn wel kosten aan verbonden. Neem voor meer informatie contact op met het secretariaat van de vSKBN.

Stichting Tuchtrect

In maart werd de Stichting Tuchtrect Vrijwilligerswerk opgericht. Hiermee zet de sector een grote stap richting een veiligere omgeving voor minderjarigen. Vrijwilligersorganisaties die deelnemen, kunnen gebruik maken van de tuchtcommissie en in de toekomst via een registratielijst hun vrijwilligers screenen of zij bij andere vrijwilligersorganisaties veroordeeld zijn voor seksueel overschrijdend gedrag jegens minderjarigen.

Tuchtrect voor iedereen binnen bereik

De Stichting Tuchtrect Vrijwilligerswerk maakt het mogelijk dat een door de stichting ingestelde onafhankelijke tuchtcommissie een commissie van beroep, rechtspreken bij vermeend seksueel grensoverschrijdend gedrag door vrijwilligers bij minderjarigen. De stichting neemt vrijwilligersorganisaties daarmee deze moeilijke taak uit handen en brengt het tuchtrect binnen handbereik van organisaties die zich geen eigen tuchtrectsysteem kunnen of willen veroorloven.

Veroordeeld? Op de registratielijst!

De Stichting Tuchtrect Vrijwilligerswerk is opgericht met het doel op uniforme en zorgvuldige manier te beoordelen of vrijwilligers over de schreef gaan. En om deze vrijwilligers te kunnen plaatsen in het register van tuchtrectelijke uitspraken voor het vrijwilligerswerk, ook wel registratielijst genoemd. Ook vrijwilligers van organisaties met een eigen tuchtrect kunnen hun vrijwilligers op de lijst plaatsen.

De registratielijst wordt beheerd door Vereniging NOV. Nadat iemand veroordeeld is binnen het gezamenlijk tuchtrect, plaatst de vereniging deze persoon op de registratielijst. Vrijwilligersorganisaties die aangesloten zijn, kunnen hun (nieuwe) vrijwilligers screenen of zij op die lijst staan.

Vrijwilligersorganisaties die willen deelnemen aan het gezamenlijk tuchtrect of meer willen weten, kunnen terecht op de website:

www.tuchtrectvrijwilligerswerk.nl

